

LBRIS

We know
books

SHIRLEY

CHARLOTTE BRONTË

Traducere din limba engleză și note
D. MAZILU

LITERA

București

XIX

O noapte de vară

Venise acum ceasul amurgului. Văzduhul limpede era prielnic aprinderii stelelor.

— O să mai am doar atâta lumină cât să pot vedea drumul spre casă, spuse domnișoara Keeldar la poarta grădinii parohiale, pe când se pregătea să-și ia rămas-bun de la Caroline.

— Nu te duce singură, Shirley. Să meargă și Fanny cu tine.

— Nu-i nevoie. De ce mi-ar putea fi teamă în propria parohie? În fiecare noapte frumoasă de vară aş veni pe jos de la Fieldhead până la biserică și cu trei ceasuri mai târziu decât acum, doar pentru plăcerea de a vedea stelele și prilejul fericit de a mă întâlni cu o zână.

— Atunci măcar așteaptă până se împrăștie mulțimea.

— Asta, da. Uite cum trec cele cinci domnișoare Armitage. Uite și docarul domnului Sykes, trăsura domnului Wynne, careta

domnului Birtwhistie. N-am nici un chef să mă supun în clipa de față, laolaltă cu toți, ceremoniei de rămas-bun, așa că pentru o clipă o să intrăm în grădină și-o să ne căutăm adăpost pe sub bobitei.

Parohii, diaconii și epitropii ieșiră și ei din biserică. Urmară discuții însuflețite, strângeri de mâini, felicitări pentru cuvântările rostite, sfaturi pentru a se feri de aerul răcoros al nopții etc. Și, treptat, grupul se împuțina și trăsurile plecau la drum. Domnișoara Keeldar tocmai ieșea de sub ascunzișul ei înflorit când domnul Helstone intră în grădină și o văzu.

– Oho! Am nevoie de dumneavoastră, o vesti. Mi-era teamă că ați și plecat. Caroline, vino încoace.

Caroline veni, așteptându-se, la fel ca Shirley de altminteri, la o predică pe tema lipsei lor de la biserică. Numai că alte preocupări puseseră atunci stăpânire pe gândurile parohului.

– În noaptea asta n-am să dorm acasă, continuă el. Chiar azi m-am întâlnit cu un vechi prieten și i-am promis să-l întovărășesc. Am să mă întorc probabil mâine pe la prânz. Thomas, secretarul, e ocupat și n-am cum îl aduce să doarmă aici, așa cum fac de obicei când lipsesc noaptea; prin urmare...

– Prin urmare, îl întrerupse Shirley, vreți să faceți din mine un domn în seara asta – primul gentleman din Briarfield, pe scurt, să vă țin locul, să fiu mai-mare peste casa parohială și paznic al nepoatei și al slujnicilor din casa dumneavoastră câtă vreme sunteți plecat?

– Chiar așa, căpitane; m-am gândit că slujba asta are să vă intereseze. Sunteți dispusă să-i faceți lui Caroline favoarea de a fi musafirul ei pentru o noapte? Ați vrea să rămâneți aici în loc să vă întoarceți la Fieldhead?

– Și ce-o să facă doamna Pryor? Mă așteaptă acasă.

– Îi trimit eu vorbă. Vă rog, hotărâți-vă să rămâneți aici. Se face târziu și cade rouă deasă; sunt sigur că și dumneavoastră, și Caroline vă bucurați dacă puteți sta împreună.

– Bine, atunci vă promit că rămân cu Caroline, răspunse Shirley. După cum spuneți, suntem bucuroase să rămânem împreună. În noaptea asta nu ne mai despărțim. Gata,

întoarceți-vă la vechiul dumneavoastră prieten și nu mai duceți grija noastră.

– Dar dacă s-ar întâmpla vreo tulburare în noaptea asta, dacă ați auzi clănțănitul unei broaște, sau cum e tăiat un ochi de geam, pași furișați prin jurul casei (și nu-i nevoie să mă tem a vă spune *dumneavoastră*, care purtați o inimă oțelită și ageră sub eșarfa asta de fată, că asemenea mărunte întâmplări se mai pot petrece) – atunci ce-ați face, căpitane?

– Nu știu. Aș leșina, probabil, aș cădea jos și ar trebui să mă ridice cineva. Numai că, doctore, în cazul în care îmi încredințați un asemenea post de onoare, trebuie să-mi dați și arme. Ce arme se găsesc în fortăreața dumneavoastră?

– N-ați fi în stare să mânuiți o sabie?

– Nu; mai degrabă aș putea mânui un cuțit de tăiat friptura.

– O să găsiți unul grozav în bufetul din sufragerie. E o unealtă pentru domnișoare, ușor de mânuit și tăios ca un pumnal.

– Țsta ar fi bun pentru Caroline. Mie ar trebui să-mi dați o pereche de pistoale, știu că aveți.

– Am două perechi. Pe una dintre ele v-o pot pune la dispoziție. Le găsiți în birou la mine, aliniat deasupra consolei, în tocuri de pânză.

– Încărcate?

– Da. Încărcate dar fără capse. Puneți capsele înainte de-a vă duce la culcare. Căpitane, să știți că încredințându-vi-le vă fac cel mai mare compliment cu putință; dacă ați fi vreo sperioasă, nici nu v-aș fi pomenit de pistoale.

– O să am grijă de ele. Nu-i nevoie să mai întârziati, domnule Helstone; puteți să plecați. E foarte drăguț cu mine dacă îmi încredințează pistoalele, spuse în vreme ce parohul ieșea pe poarta grădinii. Hai, Lina, hai să mergem înăuntru și să mâncăm ceva. La ceai am fost prea enervată de vecinătatea domnului Sam Wynne ca să pot mânca, și-acum mi-e o foame de lup.

Intrară în casă și se întoarseră în sufrageria întunecată prin a cărei fereastră deschisă năvălea aerul serii aducând miresmele florilor din grădină, zgomotul îndepărtat al pașilor ce se retrăgeau de-a lungul drumului și un murmur stins și nedeslușit

a cărui origine Caroline o explică prin cuvintele rostite în vreme ce stătea rezemată de cercevea:

– Shirley, aud pârâul din vale.

Pe urmă sună din clopoțel, ceru o lumânare, niște lapte și niște pâine – cina obișnuită a domnișoarei Keeldar și a ei. După ce veni cu tava, Fanny dădu să închidă fereastra și obloanele, dar i se ceru să le lase deocamdată așa cum se aflau; amurgul era prea liniștit și răsuflarea lui prea îmbălsămată ca să fie alungat încă de pe acum. Mâncară în tăcere; Caroline se ridică o singură dată ca să mute o vază cu flori de pe bufet pe tocul ferestrei; mireasma florilor era prea puternică pentru spațiul strâmt al încăperii; la întoarcere deschise pe jumătate un sertar și luă dinăuntru ceva ce-i luci în mână.

– Vasăzică asta mi-ai venit mie, Shirley – da? E lucitor, foarte ascuțit și cu vârful cum e acul; pare foarte primejdios. N-am trăit încă niciodată vreo emoție care să mă poată îndemna să-l îndrept împotriva unui seamăn de-al meu. E greu să-mi închipui ce fel de împrejurări mi-ar putea îndemna brațul să lovească folosind o asemenea armă cum e cuțitul ăsta prelung.

– Mi-ar fi groază să fac una ca asta, răspunse Shirley; dar cred că aș fi în stare, dacă m-aș vedea silită de anumite necesități imperioase pe care sunt capabilă să mi le imaginez.

Domnișoara Keeldar își sorbi în liniște paharul de lapte proaspăt, părând cufundată în gânduri și puțin palidă. Dar, de fapt, când nu era ea palidă? Niciodată n-o puteai vedea îmbujorată.

După ce băură laptele și mâncară pâinea, o chemară din nou pe Fanny. Și ea, și Eliza fură sfătuite să se ducă la culcare și amândouă se arătară dornice să urmeze acest sfat, fiind tare ostentive după eforturile de peste zi, după tăierea atâtor pâinișoare cu stafide, după umplerea atâtor samovare și cești de ceai, după atâta alergătură încolo și înapoi cu tăvile. Peste puțin auziră cum se închide ușa de la camera slujnicilor. Caroline luă o lumânare și trecu încetișor prin toată casa, verificând dacă toate ferestrele erau închise și toate ușile aveau zăvoarele trase. Nu ocoli nici măcar bucătăria din spate, cea plină de stafii, sau pivnița cu aspect de criptă. După ce controlează peste tot, se întoarse.

– În clipa de față nu există nici spirit, nici trup străin în toată casa, anunță ea. E aproape unsprezece, ar cam fi vremea să ne culcăm, dar eu parcă tot așa mai sta puțin dacă n-ai nimic împotrivă, Shirley. Uite, continuă, ți-am adus perechea de pistoale din birou; poți să te uiți la ele pe îndelete.

Le puse pe masă, dinaintea prietenei sale.

– De ce ai vrea să mai stai? întrebă domnișoara Keeldar, luând armele de foc de pe masă, cercetându-le și pe urmă așezându-le la loc.

– Fiindcă în suflet îmi stăruie un simțământ ciudat și neliniștitor.

– Și mie la fel.

– Mă întreb dacă starea asta de nesomn și neastâmpăr o fi pricinuită de electricitatea din aer. Ce zici?

– Nu! Cerul e senin și stelele fără de număr: e o noapte minunată.

– Dar foarte liniștită. Aud cum se scurge apa, frecându-se de albia ei de piatră, acolo, în Hollow's Copse, la fel de deslușit ca și cum ar curge pe lângă gardul cimitirului.

– Îmi pare bine că e o noapte atât de liniștită; mugetul vântului sau ropotul ploii m-ar necăji acum așa de tare încât aş face febră.

– De ce, Shirley?

– Fiindcă atunci degeaba mi-aș mai încorda auzul.

– Asculți către Hollow?

– Da; e singurul loc dinspre care am mai putea auzi vreun sunet în clipa de față.

– Singurul, Shirley.

Stăteau amândouă la fereastră, amândouă cu coatele reze-mate de pervaz și amândouă cu capetele înclinate către obloa-nele deschise.

Își vedeau una alteia chipul tineresc în lumina stelelor și a celui nelămurit amurg de iunie, care nu se șterge cu totul din-spre apus până când zorile nu încep să mijească înspre răsărit.

– Domnul Helstone crede că n-avem nici o idee încotro a plecat, murmură domnișoara Keeldar, nici cu ce rost, nici cu

ce nădejdi și nici în ce fel s-a pregătit; dar eu bănuiesc multe, tu nu?

– Am bănuț și eu câte ceva.

– Toți domnii ăștia – printre ei și vărul tău Moore – cred că tu și cu mine suntem acum în pat și dormim adânc, fără să mai știm ce-i pe lume.

– Fără să le ducem vreo grijă, fără să ne legăm de ei speranțe ori temeri, adăugă Caroline.

Amândouă păstrară tăcerea vreme de-o întreagă jumătate de ceas. Noaptea era și ea tăcută; doar orologiul bisericii îi măsura scurgerea din sfert în sfert de oră. Câteva cuvinte fură schimbate în legătură cu răcoarea ce se lăsase. Își strânseseră mai tare șalurile, își puseră bonetele pe care le scosese și își continuară pânda.

Către miezul nopții, lătratul monoton și enervant al câinelui din curte le tulbură liniștea veghii. Caroline se ridică și fără zgomot străbătu coridorul întunecat, până la bucătărie, cu gând să-l potolească aruncându-i o bucată de pâine. Și izbuti. La întoarcere găsi sufrageria cufundată în întuneric, căci domnișoara Keeldar stinsese lumânarea. Lângă fereastra încă deschisă, i se zărea silueta aplecată în afară. Domnișoara Helstone nu întrebă nimic; se strecură lângă ea. Câinele începu din nou să latre, de data asta cu furie. Deodată conțeni și s-ar fi zis că stă și ascultă. Cele două fete din sufragerie ascultau și ele, de data asta nu numai murmurul pârlului dinspre fabrică. Dinspre drum, de dincolo de curtea bisericii, percepeau un zgomot mai apropiat, deși mai înăbușit, un zgomot uniform, ritmic și care înainta, un tropot înfundat de picioare în mers.

Acum răsuna mai aproape. Cele care ascultau îi înțeleseseră treptat intensitatea. Nu era tropăitul a doi, a zece ori a douăzeci de oameni, ci a unor sute. De văzut nu puteau să vadă nimic. Tufișurile înalte din grădină puneau un paravan înfrunzit între ele și drum. Dar în nici un caz nu se puteau mulțumi să audă; și asta o simțeau pe măsură ce trupa aceea înainta și părea acum să treacă de casa parohială. O simțiră cu și mai mare acuitate când un glas omenesc – deși glasul acela nu rosti decât un singur cuvânt – sparse tăcerea nopții:

– Stai!

Pașii se opriră; marșul contenii. Pe urmă începu o discuție cu glas scăzut, din care nici un singur cuvânt nu putea fi înțeles de acolo, din sufragerie.

– *Trebuie* să auzim ce vorbesc, spuse Shirley.

Se întoarse, luă pistoalele de pe masă, ieși fără zgomot pe fereastra din mijloc a sufrageriei, de fapt o ușă de sticlă, se strecură de-a lungul cărării până la gardul grădinii și rămase în ascultare sub tufele de liliac. Dacă ar fi fost singură, Caroline n-ar fi părăsit casa, dar unde se ducea Shirley trebuia să se ducă și ea. Aruncă o privire către arma de pe bufet, o lăsă însă acolo și curând se afla lângă prietena ei. Nu îndrăzniră să se uite peste gard, de teamă să nu fie zărite. Se văzură silite să se ghemuiască în spatele lui. Și auziră următoarele cuvinte:

– Pare o casă veche și întortocheată. Cine mai locuiește aici în afară de ticălosul de popă?

– Doar trei femei – nepoată-sa și două slujnice.

– Știi unde anume dorm?

– Slujnicele, în spate; nepoata, într-o odaie din față.

– Și Helstone?

– Uite acolo e camera lui. De obicei ține lumânarea aprinsă, dar acum nu văd nimic.

– Pe unde ai putea să intri?

– Dacă mi s-ar da ordin să duc eu la bun sfârșit treaba asta – și ar merita –, aș încerca pe fereastra lungă de colo; dă în sufragerie. Aș putea să-mi găsesc drumul prin întuneric, și știu unde-i camera lui.

– Și cu femeile cum ai să faci?

– Nu mă leg de ele decât dacă țiipă, și-atuncea aș ști eu cum să le-astup gura. Mi-aș dori să-l găsesc pe bătrân dormind; dacă s-ar trezi, ar fi primejdios.

– Arme are?

– Arme de foc, din păcate – și încărcate, fir-ar să fie.

– Atunci ești un prost că ne-ai oprit aici; o împușcătură ar da alarma. Și Moore ar fi asupra noastră înainte de-a apuca noi să facem stânga-mprejur. Am nimeri-o prost tocmai în punctul cel mai important.

– Puteți merge înainte, ascultați-mă pe mine. De Helstone mă ocup eu singur.

Pauză. Cineva din ceață scăpă o armă și se auzi răsunetul ei pe pietre; câinele din curte începu din nou să latre furios, cu disperare.

– Am stricat totul! rosti glasul acela. Acum are să se trezească. O zarvă ca asta scoală și morții din somn. N-ai spus că are câine. Lua-te-ar dracu' să te ia! Înainte!

Și porniră – trop, trop, trop – ca o adunătură de toate soiurile, în rânduri ce înaintau încet. Plecaseră.

Shirley se ridică în picioare și privi peste gard, de-a lungul drumului.

– N-a rămas nici unul, o vesti pe Caroline. Stătu puțin confundată în gânduri. Pe urmă rosti: Mulțumesc lui Dumnezeu!

Caroline repetă aceeași exclamație, dar pe un ton nu la fel de ferm. Tremura din tot trupul; inima îi bătea repede și cu putere; obrajii îi erau reci; fruntea, umedă.

– Mulțumesc lui Dumnezeu pentru salvarea noastră! repetă. Dar ce-o să se întâmple în alte părți? Au trecut și ne-au lăsat pe noi în pace ca să fie siguri de ceilalți.

– Bine au făcut, răspunse Shirley cu siguranță în glas. Ceilalți au să se apere – sunt în stare s-o facă –, sunt pregătiți și îi așteaptă. Cu noi e altceva. Stăteam cu degetul pe trăgaci. Eram gata să-l întâmpin pe omul acela, dacă ar fi intrat în grădină, într-un fel cum în viața lui nu și-a închipuit. Dar în spatele lui mai erau încă trei sute. N-am nici trei sute de mâini și nici trei sute de pistoale. N-aș fi avut cum vă apăra cu folos nici pe tine, nici pe mine, nici pe cele două biete femei adăpostite sub acest acoperiș. De aceea îi mulțumesc din nou lui Dumnezeu că ne-a scăpat de batjocură și de primejdie. După ce făcu încă o pauză, continuă: Care mi-ar fi datoria și ce m-ar îndemna înțelepciunea să întreprind de acum încolo? Mă bucur că trebuie să răspund: nu să stau aici cu brațele încrucișate, ci bineînțeles să mă duc întins la Hollow.

– La Hollow, Shirley?

– La Hollow. Mergi cu mine?

– Unde s-au dus toți oamenii aceia?

– Ei au apucat-o pe șosea; n-o să-i întâlnim. Cărarea peste câmp e la fel de sigură, liniștită și pustie ca și cum ar trece prin aer. Mergi?

– Da, veni răspunsul, rostit mecanic, nu fiindcă cea care vor-bea ar fi dorit sau ar fi fost pregătită să se ducă sau fiindcă ar fi simțit altceva decât spaimă în fața acestui proiect, ci pentru că nu era în stare s-o părăsească pe Shirley.

– Atunci trebuie să închidem ferestrele astea și să asigurăm totul cât mai strașnic cu putință în urma noastră. Știi pentru ce ne ducem, Cary?

– Da... nu... fiindcă așa vrei tu.

– Și asta-i tot? Și te supui cu atâta ușurință unui simplu capriciu de-al meu? Ce nevastă ascultătoare ai fi alături de un bărbat neînduplecat! În clipa de față chipul lunii nu-i mai alb decât al tău; iar plopul de lângă poartă nu tremură mai tare decât degetele tale pe care le agiți mereu. Și-așa înspăimân-tată și docilă, îngrozită și devotată, ești gata să mă urmezi în viesparul unei primejdii adevărate! Cary, lasă-mă să găsesc o explicație devotamentului tău! Pornim într-acolo pentru binele lui Moore; să vedem dacă am putea să-i fim de vreun folos; să facem un efort pentru a-l preveni despre ce se pregătește.

– Fără îndoială! Sunt o proastă, oarbă și neputincioasă, iar tu ești prevăzătoare și cu judecată, Shirley! Merg cu tine! Cu toată bucuria merg alături de tine!

– Nici nu mă îndoiesc. Ai fi gata să-ți dai viața orbește și cu supunere pentru mine, dar pentru Moore ți-ai da-o bucuros și pe deplin conștient. Însă în noaptea asta nu e vorba de moarte – nu riscăm absolut nimic.

Caroline închise repede obloanele și trase zăvoarele.

– Să nu-ți fie teamă că n-am să pot alerга atâta cât ai să alergi tu și la fel de repede, Shirley. Ia-mă de mână, s-o apucăm de-a dreptul peste câmp.

– Dar tu poți să sari peste ziduri?

– În noaptea asta pot.

– Ți-e teamă de garduri și de pârau! pe care va trebui nea-părat să-l trecem?

– Pot să-l trec.